

Aulapkaiyi Nutaqjanun Ilagiiktununlu Ikayuutikhat 2015/2016 Ukiumi Uniudjutit

ᓇᓱᐊᕗᑦ ላጀ ለጀ ለጀ ለጀ ለጀ
Building *Nunavut* Together
Nunavut liuqtigijingniq
Bâtir le *Nunavut* ensemble

ΔօԾՆՀՅԺ
Havagviat Inuuhiriliqiyikkut

TUHUAADJUTIT HAFFUMANGA AULAPKAIYIMIT

Nanngariayuuq Johnny Mike
Ministauyuq Qatanngutiliqiyikkut
Maligaliurvik Nunavunmi

Haluu Ministauyuq Mike:

Quviahuktunga tunilugu Aulapkaiyi Nutaqanut & Ilagiinun Kivgaqtuutit 2015/16 ukiumi uniudjutit. 2015/16 uniudjutit piyaghat tunihilutik Nunavunmiunun kangiqhidjutinik mighaagun Nutaqanut Aaniqtailinikkut Kivgaqtuutinik tuniyauyut ataani uuma *Nutaqanut & Ilagiinun Kivgaqtuutit Maligaq*. Uniudjutit kivaqtuutaa tautukttiluni smigaitut uvalu katitiqhimayut qanuq ilagiit uvalu Havakvia Nutaqanun Ilagiiktununlu Ikayuutikhat havaqatigiiklukti attautimut aaniqtailinikkut nutaqanut inulgamiqnunlu.

Uniudjutit atuqtait maligatigut pihimayut hapkununga *Nutaqanut & Ilagiinun Kivgaqtuutit Maligainun* imaatun tunihinikkut uniudjutinik auladjutikkut haffumunga *Maligatigut* uvalu pitquyauyut, pidjutigiblugu naunaiyaqhimagayut pittiaqhugu nutaqanun nakurudjutingit iluani nunavunmi, uvalu naunaiyaqhugit kivgaqtuutit uvalu pinahuagutit uvani Nutaqanun Ilagiiktununlu Ikayuutikhat havakvia uvani aviktughimayumi uvalu nanalaat qanuginiini.

2015/16 naunaiquhiaqhimayuq pingahua ukiut auldjutait haffumunga Havakvia Ilagiiknun Kivgaqtuut. Uvani ukiumi tunihiyuq qaffiuniit piyaghat hapkununga Havakvikmun aulahimaqhuta havakhuta auladjutaitigut qanuginiitlu tugliqmi ukiungani auladjutaanut. Havakvik tugaaqhimayuq havaklutik qanuginighaanut munaginikkut havauhigaanut, ihivgiuqhugit uvalu hakugikhiumiqhugit atuqtayut kivgaqtuutit, hulidjutit, uvalu havaktunun ayuiqhautit, uvalu qiniqhiabluta qanuq angiliyuumiqlugu nunalaanun ilauqatigiikniq. Havakviklu tutquqhiblutiit ilaliutihimayumik ikayuutinik hakugihiumigiangani anginia.

Pihimablugit Havauhigaptigut Upalungaiyautait hivuliuyughat, Havakvik utiqtitiyut 34nik nutaqanik uvalu inulgamiqnik Nunavunmun uvani 2015/2016 ikayuqtauyaangini nunavunmi.

Hivumut, Havakvik aulahimaqniaqtuq tugaaqhimalutik naunaitumik nunalaat ilauqatigiiknikkut hapkuatlu nunalaat uvalu qiniqhialutik havaqatigiiknikkut havaklutik ilagiinun uvalu nunalaanut aaniqtailinikkut nutaqanut. Una ilauyuq havaaghaliuqlutik amigaitunik havaanik pittailiniqmum uvalu qilamik hatumiaqnikkut hapkunuuna Ilagiitigut Ikayuutinik Havaktinik, hakugihiumiqlugu ayuiqhaqniq hivungani havaktunun, uvalu qiniqhialutik Inuinaqnun-pimayunik upautiniq haffumunga nutaqanik aaniqtailinikkut, imaatun Inunnguiniq angayuqaangutiniq. Uvani havaami, atuqtavut maliguaghugit hapkua *Inuuqatigiitsiarniq: Pittiaqniaq aalanut, piqaitgiit uvalu munagibludit inuit*, uvalu aulahimaqqluta aghuuqluta mighaanun hamunga Sivumut Abluqta pinahugutaanut haffumunga *Aaniaqnaitumik ilagiit haffumuunga hakugiktumik uvalu hakugiktut nunalaat*.

Uvanga piumayunga piyaghamnik quyagilugit ilagiit, ilait, uvalu munaqhiyt ilagiit kitkut aulahimaqqtut munaqhiyt aaniqnaitumik uvalu pittiaqtumik aihimavighat nutaqanut inulgamiqnunlu, uvalu iningniqnun uvani nunalaani tamaini nunavunmi. Uvanga uqalautiyumatka quyahuutimnik tamainun Nutaqanut uvalu Ilagiiknun Kivgaqtuqtunut uvalu tapkuatluat, hivungani havaktut, aulahimaqqtumik munaqhiyt nutaqanik uvalu ilagiiknik. Munaginiq qanugiliyaqqtunut nutaqanut, attautinut, uvalu ilagiiknun uumataani itut Havakviup havaanga, uvalu aulaihimaagutaa ikayuqtut, ikaangniit, uvalu ikayuutait, una havaaghaq havaknaqtuq.

Pittiangnikkut,

Jo-Anne Henderson-White, B.A., B.S.W., M.S.W.
Aulapkaiyi Qatanngutiliqiyikkut

HUNAUVA NUTAQANUT UVALU ILAGIKNUN KIVGAQ TUQNIQ?

Ihvigliuffaqniq Kivgaqtuutikkut Tunihiniq

Nutaqanut uvalu Ilagiiknun Kivgaqtuqniq havakvia munaqhiyut tunihilitik angiyumik qanuginiinik ikayuqhutik kivgaqtuutikkut nutaqanut uvalu iningniqnun kikut ihagiahuktut ikayuutighamingnik uvalu/pittailinikkut. Havavik pitdjutiqaqtuq ataani qaffinik maliganik, ilauyuq *Nutaqanut uvalu Ilagiiknun Kivgaqtuqniikkut Maligaq uvalu Munaqtingit Maliktahanginniklu Maligaq*, piyaangini qayangnautikkut qanugililaatut Nunavunmiun. . Havavik havaktut aghuuqnaqtumik munagidjutilik auladjutini uvalu nunalaap havautighainut. Hapkua malguk titirayaqhimayuk tunihiyuk ihvigliuffaqniikkut Nutaqanut uvalu Ilagiiknun Kivgaqtuutikkut havakvia, ilauyuq havauhiluat kivgaqtuqniikkut uvalu kivgaqtuutait nunavunmun.

Titiguyaqhimayuq 1: Kangiqhidjutaa Kivgaqtuutit

Nutaqat Munariyaarani Kivgaqtuutit	Nutaqanik aaniqtailiniqmum kivgaqtuqtut munagiblugit uvalu ikayuqhugit nutaqqat inulgamiitlu kitut qayagiayuyut ihagiahuktut munaqtighamingnik haffumuuna ihvigliuffaqniq ihumagiayuyut qanugitilaangit nutaqqanut pimmaqlungniq, uvalu hapkunuuna ikayuqikkut kivgaqtuutit ilagiiknun iglumingni, munaqtinut, uvaluuniin ikayuqtauyut aihimablutik.
Inirnirit Ikayuutait & Aihimablutik Munariayut	Iningniqnik ikayuqtut uvalu iglumingni munagiyayut tunihiyut nayugahainik uvalu ikayuutighainik iningnigit, ilauyuq Iningnihat, tahapkuat ikayuqtaulimaitut ilamingit uvaluuniin nunamingnit. Una ilauyuq nunamingni uvalu ahini iglumingi munaqhiyut.
Tiguaqniikkut Kivgaqtuutit	Tiguaqniikkut kivgaqtuutit ikayuqtut nutaqqanik, inulgamiit, angayuqaanut, uvalu tiguaqtunut ilagiit uvani inmigut uvaluuniin havaviktigut tiguaqtut. Havakvia ikayuqtutlu pitquhitigun tiguaqniq Kamisinat tamaini Nunavunmi munagiyaghait Pitquhikkut Tugaqniq
Munaqhinikkut Kivgaqtuutit	Nunalingni The Public Munaqti munaqhiyuq ihvigliuffaqniq munaginikkut uuktuutit uvalu tikkuaqtaugumik Apighuiyinit, pilugiammingnik ihumaliugutinik hapkununga inmi uvalu aaniaqniikkut pihimayunik hapkununga tahapkuat kitut pilimaitut ihumaliuqutik inmigutinmingnik
Qatangutigiiktut Aanniqtailitjuliqin irmun	Ilagiiknun Ningaqtailidjutikkut kivgaqtuutit ikayuqtut attautinut atuqtunut ilagiikkut ningaqnigmik hafpkunuuna Ilagiikkut Ningaqtutigut Kimaaviiit uvalu Nunalaani Inuliqiyikkut Havaktiit, uvalu havakhutik ikiliyuumiqlugu ilagiit ningaqnikkut hapkunuuna inungnun ilitugipkaibluk uvalu uqaudjinikkut havaktut.
Inuuhiqattiapkain irmut	Inuuhiqattiapkainirmut Auladjut tunihiyut maniknik kitunut nunalaani ktimayiinun tamainun Nunavunmi havaktut ihuaqhinahuaqhugit inuuhiit Nunavunmiun.

Titirauyaqhimayuq 2: Kangiqhidjutaa Kivgaqtuutit Havauhighaa (Qiqaiyarpia 31, 2016)

Ukiunga Ihivgiutauyuq

Naunaitkutaa 1 pidjutaa ihivgiuffaqtauhimayuq kivgaqtuutik tuniyauyt Nunavunmiunun hapkunuuna Nutaqanut uvalu Ilagiiknun Kivgaqtuqnikkut havakvia. Kihianik ahiagut naunaiqat, naunaiyautit tuniyauhimayut hamanga Qiqaiyaqvia 31, 2016, uvalu pidjutilik havauhiinik kingugani.

Naunaitkutani 1: Kihiqtitaatikkut Naittumik haffumunga Nutaqanut uvalu Ilagiiknun Kivgaqtuutit

Pilugit Naunaitkutait	Attautimut	Pusatinga
Qaffiuniit Nutaqat inulgamiit Tuniyauyt Kivgaqtuutinik	408	100%
Angut	219	54%
Angnaq	189	46%
Nutaqat inulgamiit Ikayuqtauyut hapkunanga Apighuiyikkut Angigutaani		
Ataani Apiqhuiyunut Pitquyauyt	204	50%
Kivgaqtuutikkut Angigut	204	50%
Nutaqat inulgamiit Ikayuqtauyut Kivgaqtuutinik Hilataani Nunavut		
Nunavunmi	347	85%
Hilataani Nunavut	61	15%
Nutaqat inulgamiit Ikayuqtauyut Kivgaqtuutinik uvani Nunavunmi, Ahinungaqtitauhimayut		
Munaqhiyunut aihimavingmingni	137	39%
Ilamini	113	33%
Aalani Ilani Nauyqtait	82	24%
Nuttaqqanik Munaqhiyut Katimaviingit	15	4%
Qaffit Iningnigit Atuqtut Kivgaqtuutmik	218	
Nunavunmi	91	42%
Hilataani Nunavut	127	58%
Attautimut Inuit Itiqtitauyt Hapkununga Ilagiitigut Ningaqnikkut		
Qimaaviknun ukiungani 15/16	593	
Aqnat	274	46%
Nutaqat	319	54%
Inuit ataani Munagiyauyt	236	
Attautimut Inuit Iningnigit Munaqhviani ukiungani 15/16	28	

Uvanga Qiqaiyarvia 31, 2016, Havakvia Ilagiiktunut Ikayuutit tunihiyut aaniqtailinikkut uvaluuiin/ikayuqtauyut hapkununga 408 nutaqat inulgamiitlu uvalu 218 iningnigit haffumuuna aihimavingmingni ikayuqtauyut, iglumingni munagiyauyt, uqaudjinikkut, ihivgiuqnikkut uvalu nutqaqtitaunahuarutinginnik pihimayut pimmaqlungnikkut, uvalu hapkunuuna munaqhiyut nutaqanik uvalu iglumingni munaqhiyut. Anginighauyuq nutaqanik inulgamiqnik (85pusat) munagiyauyt uvalu kivgaqtuqnikkut Nunavunmi uvalu amigaitqiaq napaa munagiyauyt ilamingnit uvaluuniin ilainit. Imaalu, ukiungani 2015/16, 593 angnat uvalu nutaqatlu atuqtut ilagiikkut ningaqnikkut qiniqhiayut qilamik munagidjutighamingnik uvani Havakviani Ilagiiktut Ningaqnikkut Qimaaviinun. Attautimut itiqtitauyt Qimaaviknun, 319 nutaqat qiniqhiayut qimaavighamingnik maamatiklu.

Tahapku ilanga pidjutaa kangiqhidjutinik hapkunuuna Havakvianin Nutaqanik Aaniqtailiniqmum Kivgaqtuutinik, pitquyauhimayut ataani *Nutaqanut uvalu Ilagiiknun Kivgaqtuqniq Maligaq. Nutaqat Ilagiiktunullu Ikayuutingit Maligaq.* Maliktaa naunaiyautini ttitiraqhimayuq qulaani kihiqtitaatini, pittiaqhugit humi nutaqat, inulgamiit,

uvalu iningnigit munagiyauyt kivgaqtutikkut inuuhiqmingni, iniqtigutaa ihivgiuffaqnigit tahapkua aalat kivgaqtutikkut pidjutiqaqtut ataani Nutaqqat Ilagiiktunullu Ikayuutingit havakviani .

NUTAQAT MUNAGIYAANGANI KIVGAQ TUUTIT

Nutaqat munagiyaa ngini Kivgaatuutit tuniya uyt ataani Nunavunmi *Nutaq qat Ilagiiktunullu Ikayuutingit Maligaq* hapkunuuna nunalaani Munarhiliqiyikkut Inuuhiirknirmut (CSSWs). Nutaq qat Ilagiiktunullu Ikayuutingit havakvia pitquyauhimayut tunihilutik hapkuninga kivgaqtutinik ikaangiq tamaat ubluq tamaat tahapkunani 25ni nunalaani tamaini Nunavunmi. Uvanga Qiqaiyarvia 31, 2016, piqaqtuq 47 CSSW havaktit uvani nunavunmi.

Nutaqatigut Munaginikkut Ihivgiuqtauyut

Talvuuna *Nutaq qat Ilagiiktunullu Ikayuutingit Maligaq*, kinali kangiqhidjutiqaqtuq uvaluuniin ukpingnaqtumik itquumayumik nutagaq ihagiahuktuq munagiyauluni uniudjiyahait hapkununga CSSWtkunun.. Una *Maligaq* pitquyauyuq pigumik uniudjutinik, uvalu humo CSSWtkut ihm agigumitkik uqaudjiyughaq, uniudjutit ihivgiuqtauyughat. . Ihivgiugutit uniudjutinut pinaguhiniktunik nutaqamik pimaqlukniq mik lidjutiginiaqtaa atauhiqmin pingahunin qanuginiinit.

1. Uniudjutit paqaitaugumik piqangitumik ilitugidjutinik ihivgiuqtaulimaituq; uvaluuniin
2. Ihivgiugutit pidjutiqngitpata uvalu ihivgiugutit umiktauyut; uvaluuniin, ilagiit ikayuqtauya aqata ikayuutikkut, piyaqtut Kivgaqtutighainik Angigutinik; uvaluuniin
3. Uniudjutit naunaiqata uvalu nutagaq ihagiahuktuq munagiyauluni. Ilagiit angiqatigiiktut Upalungaiyautikkut Munagidjutighaanik uvaluuniin apighuiyikkutaukpata naunaiyailutik qanuq ihuatqiamik piyaangani nutaqap munagidjutighaa.

Qanuginianin titiraqhimiayunik qulaani, ilagiit tuniyauniaqtut aalakiinik Nutaqatigut Munaginikkut Kivgaqtutinik pihimayunik haffumunga *Nutaq qat Ilagiiktunullu Ikayuutingit Maligaq*, tahapkua naunaiyaqhimayut ataani.

Qanuginiit Nutaqatigut Munagidjutinik Kivgaqtutit

Kivgaqtuqnikkut Angigutit

Kivgaqtuqnikkut Angigutit atuqtauyut piqangitpat aghuugutiqangitpat munaginiq mik ihumaaluutinik, kihimi inulgamiq uvaluuniin ilait ikayuqtaugiaqagumik pilutik ilainik ikayuutinik. Hapkua angigutit tunihiyut piyaghanik ilagiiknun havaklutik ikayuqatigiiklutik hapkununga Nutaq qat Ilagiiktunullu Ikayuutingit havakvianin apighuiyit piyautinagit naunaiqat tuniya uyuq. Hapkua angigutit ikayuutauyutlu ikayuqlugit inulgamiit pidjutiqaliqtut mighaanun inmiguuqtalaaqinikkut. Piqaqtuq pingahunik aalakiinik Kivgaqtuqnikkut Angigutinik:

Inmikkut Ikayuqniq Angigut: Una angigut angayuqaanut nutagaqm un ataani ukiuqaqtuq 16 kitut ihagiahungitut munagidjutighamingnik, kihimi qanugitumik ikayuutighamingnik. Qanugiliugutaa Inmikkut Ikayuutikkut Angigut tunihiyangani ikayuutighaanik kivgaqtutumik pittailinikkut uvalu ihuaqtumik pittailiyaangani hatumiaqniq mik hapkunanga CSSWtkunin.

Qanugiliuqnikkut uuktuu: Ilihaqviit hivayaqtuq hapkununga CSSWtkunun ihumaaluutiminut nutaqamut. Nutagaq avalingaumainaqtuq uvalu uqautigiblugu ilihaiyimun nakuugingitaa angayuqaani ningagaangata. CSSWtkut ihivgiuqhugu uniudjutit, uvalu angayuqaat uqagumik ningaqtut hivungan ingniqmingnit. CSSWtkut tunihiyut Inmikkut Ikayuutighainik Angigutinik uvalu ikayuqhugit angayuqaat havakhutik qanugiliugutighainik ayuqhautiqligumik (imaatun ayuqhligumik nutagaq aanaanatiamungaqtitlugu).

Ikayuqnikkut Kivgaqtuqnip Angigut: Angigut inulgamiqnun qitani ukiungit 16 uvalu 19 tahapkuat qayangnaqtumik ilinaitut angayaqaangita igluini uvalu munaginahugitutlu inmingnik uvalu inuulutik inmikkut. A

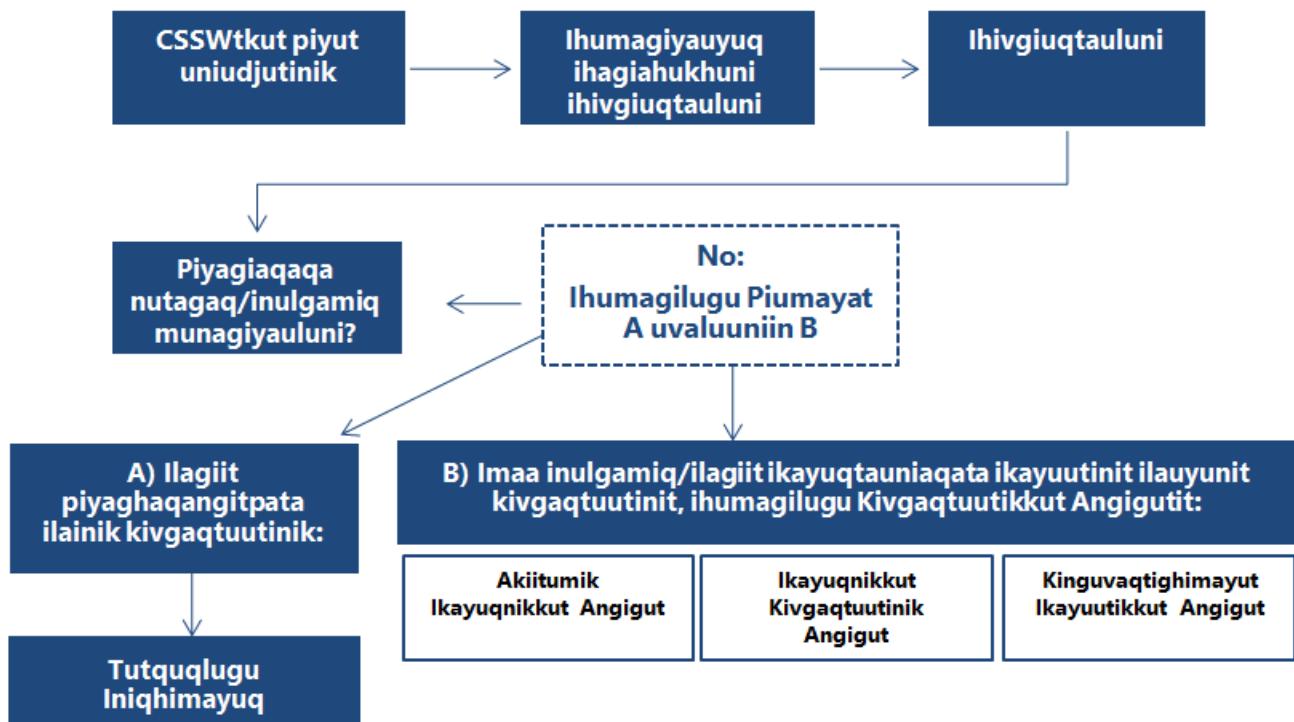
Qanugiliuqnikkut uuktuut: 17nik ukiulik Munaqhilaiqataqtuq ihivgiugiaqtutitugu nutaganuani, humi uqaqhuni ihumaaluutiminik qanuginianik aihimavingmini. Angayuata ilangit igluminungaqtut angayuqaaminun, inighaquaungitutik paninilu, uvalu ihuiguhtiblutiq iglumi. Munahip ikayuqtaa hapkunungau[kaqhugu CSSWtkunun kikut, haffumuuna Ikayuqnikkut Kivgaqtuqnikkut Angigutmik, ikayuqtaa angnaguhiq immikuugutighaanik. Una pidjutauniaqtuq ikayuqlugu nuutiqlugu igluanun ilaminun iglunikhiqlugu.

Munagiyauhimaaqtughat Ikayuutighainik Angigutit: Angigut pipkaiyuq Nutaqqat Ilagiiktunullu Ikayuutingitnun havakvia tunihiyt ikayuutinik hapkununga inulgamiqnun iningningulitunun qitqani ukiungit 19min uvalu 26mun. Ataani uvani angigutip, inulgamiit piyagialgit ikayuutikkut kivgaqtuqnigmik pittiaqhugu maniliqinikkut, ilihaqnikkut uvalu iglutigut.

Qanugilinganiatigut Uuktuut: Una 18nik ukiulik munagiyauyuq munaqhiyunit saivautilugu ukiunga uvalu uplaungaiyaqtuq ahinun nuuluni ukiuni 19nguqat. CSSWtkuyt havaqatigiblugu ihumaliuqnikkut Munagiyauhimaaqnikkut Ikayuutighaanik Angigutmik, taimaa tuniyaangani ikayuutighaanik 26nguqat. Inulgamiq qingiyuq. Uvani 20nik ukiunikhuni, inulgamiq ayuqhalihuni uvalu ayuqhanguqhuni iglugaqhiuqnikkut, ilihaliffaaqhuni, uvalu pipluni maniktigut ikayuutmik. Talvungauyuq kingungani CSSWtkunun kitkut, haffumuuna Munagiyauhimaaqtughat Ikayuutighainik Angigutit, tuniyaayuq

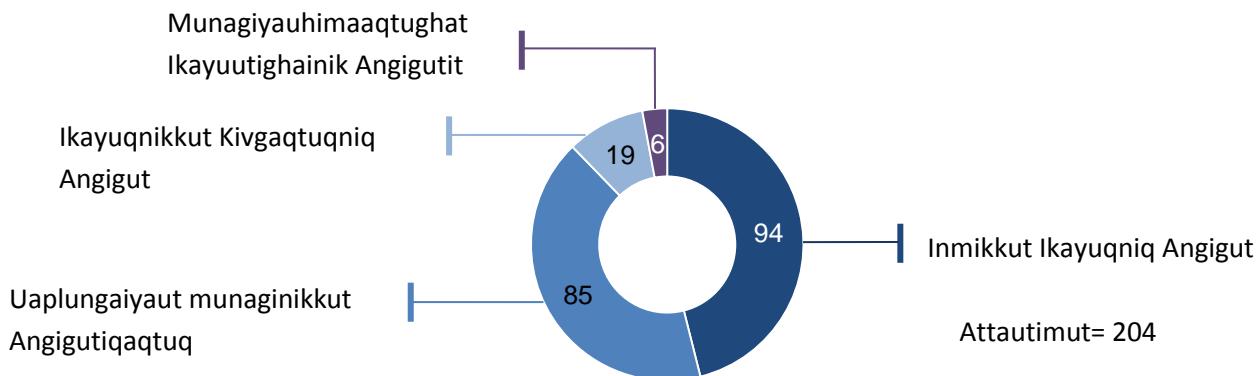
Titirauyaqhimayuq 3A ataani naunaiyaqhimayuq qanuq ilagiit uvaluuniin inulgamiq pidjutiginiaqtait hapkua Nutaqqat Ilagiiktunullu Ikayuutingitnun havaktiit haffumuuna Kivgaqtuqnikkut Angigutikkut.

**Titirauyaqhimayuq 3A: Nutaqanik Munaqnigagun havauhia tamna naunaiyautait
ihumagiyaupat nutagaq/inulgamiq ihagiahungitpat qilamik munaginiqmik.**

Titirauyaqhimayuq 4 aipaani makpiqniani naunaiyaqhimayuq qaffiuyut nutaqat inulgamiit ikayuqtauyut kivgaqtuutikkut, imaa qanuginiitigut Kivgaqtuqnikkut Angigutikkut titiraqhimayuq qulaani. Titiraqhimayuq ilauyuq qaffit nutaqat inulgamiit ikayuqtauyuq kivgaqtuqnikkut haffumuuna Upalungaiyautitigut Munaginikkut Angigutikkut. Upalungaiyaut Munaginikkut titiraqtauhimayuq angigut hapkununga angayaat uvalu Nutaqqat Ilagiiktunullu Ikayuutingitnun havakvia naunaiyaqhimayumik upalungaiyautighaanik nutaqap uvalu ilangit piyaangini nutaqap munagidjutighaanik inuuhiqatitiaqninghaagutlu. Taimalu Upalungaiyautit Munaginikkut angigutauyuq uvalu ahikuugutighaa apighuinikkut, upalungaiyaut munaginikkut imaituq piqaqtuq qilamik nutaqap munagidjutighaatigut ihumaaluutiqaqtuq aihimaviani. Tapkua naunaiyautit atiit Apighuiyikkut Maligahat naunaiyaqhimayut qanuq ilagiit piqatauniaqtut hapkununga Nutaqqat Ilagiiktunullu Ikayuutingitnun haffumuuna Upalungaiyautikkut Mu nagnikkut Angigutaatigut.

Titirauyaqhimayuq 4: Nutaqat inulgamiit Ikayuqtauyut Kivgaqtuqnikkut, haffumuuna Kivgaqtuqnikkut Angigutikkut, Qiqaiyarvia 31, 2016

Titiraqhimayuq qulaani, attautimut 204 nutaqat uvalu inulgamiit ikayuqtauyut hapkunuuna Kivgaqtuqnikkut Angigutikkut, amigaitqiat qaffiuniit munagiyauyut haffumuuna Inmikkut Ikayuutikkut Angigutinik. Ilagiit ikayuqtauyut hapkunuuna qanuginiitigut angigutit piyyaqtut alakiinik ikayuutinik, ilauyuq kikliqangitluni: uquaudjinikkut iglumingni ikayuqtauyut, iglumingni munagiyauyut, angayuqaanguqnikut ayuqiqtuutit, ihuaqhinahuaqhugu ihuiguuhut, uvalu/uvaluuniin quyaginaq aalat ikyuutit angigutauuyut Aulapkaiyimin uvalu angayuqaanin. Havavik atuqniaqtat hapkua qanuginiit Kivgaqtuutikkut Angigutit pipkaqtailiblugin hivungani uvalu hatumiaqtailinikkut hapkunanga CSSWtkunin.

Apighuiyikkut Atuquyauyut

Hamna naunaitkut naunaiyauq kivgaqtuutinik Havaviiit atuquyait tunihidjutinut ataani *Maligap* imaa nutagaq ihagiahukpat munagidjutinik. Piqaqtuq pingahunik qanuginiinik Apighuiyit Atuquyainik atuqtauyut nutagaq ihagiahukpat munagidjutighaminik:

Munagidjutikkut Pitquyauyuq: Apighuiyikkut pitquyauyuq pihimayuq pipkaibluni CSSWtkut munagiyaghaat igluani nutaqap pihimayumik atugahanik uvalu qanuginianik pitquyadjutip. Pitquyauyuq avatqulimaituq attauhiq ukiuq.

Qanugiliniatigut Uuktuut: Maamak aaniaqnikkut qayagiayumik nutagalik ikayuqtaulaaqtuq nutaqaminun ikayuutighaanik. Nutagaqaqtuq hitamanik aalanik uvalu ikayuqtauvighaqangituq nutaangugami nunalaami. Maamak hakugiktumik angayuqaangunikkut auituq, kihimi upautingituq qaffinut nutaqap upagahainut munaqhitkuni. Munaqhi ihumaalutigiyaa nutagaq qayangnautilik munaqhiliangitkumi ihagiagiayaminik. Taimaali, munaqhi pidjutigiyaa hapkununga CSSWtkunun. Una Munaqhidjutighaanik Pitquyauyumik tuniyauyuq taimaali nutaqap ihagiagiayit angivgalaaqmata, uvalu piqangitumik hatumiaqnikkut hapkunanga CSSWtkunin, nutagaq qayangnautiqaqtut huli. CSSWtkut havaqatiginiaqtaa maamaa havaklutik ikayuutighaanik uvalu pidjutigiblugu ikayuutit nunalaami ilauyt ikayugiangani piyaangani nutagaata

Atukaffuktuq Pihimaniqmiq Pitquyauyuq: Apighuiyitkut pitquyait kitut atuquyait tamna nutagaq ilitquyauyuq pihimayauluni Aulapkaiyimin naunaiqhugu hivitunighaa.

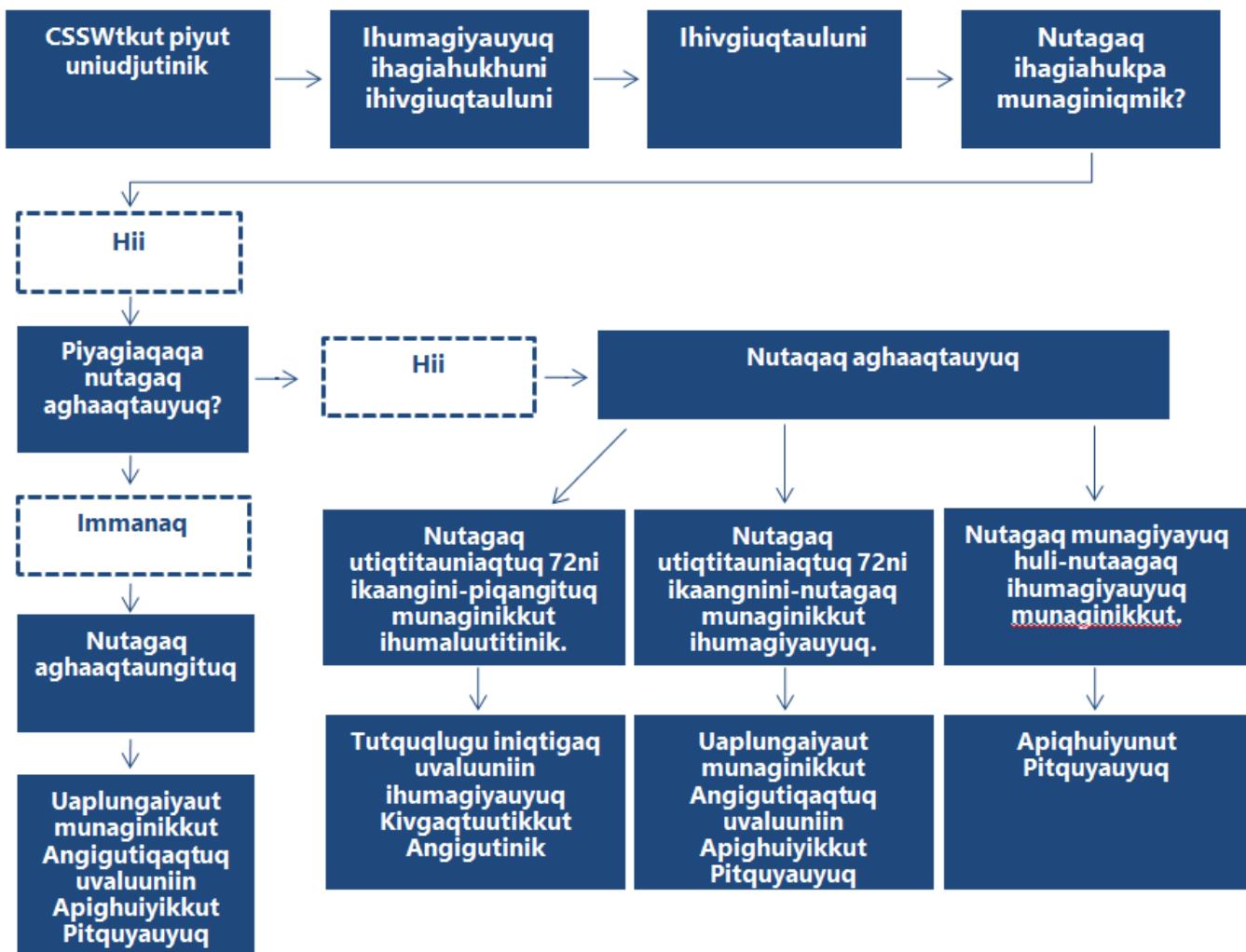
Qanugiliniatgiut Uuktuut: Ilagiit piqaqtut amigaitunik pihimadjutiqaqtut hapkununga Nutaqatigut Munagidjutinik Kivgaqtuutit pidjutiqaqtunut aulahimaqtumik ilagiit ningaqnikkut. Attatuhiqmi qanugilidjutmi, nutagaq tautuktuq ningaqtunik uvalu tamangnik angayuqaak itiqtaukpanik. Aulahimaqtuq ningaqqi ppidjutauyuq uvani apighuiyit pitquiyut Attukaffuktumik Pihimaniqmiq Pitquyauyumik uvalu nutagaq agidjauyuq aataatiamut/aanaanatiamut. Angayuqaat angmaumayumik havaqatigilugit hapkua CSSWtkut havaklutik upalungaiyautmik utigiangani nutagaq inmingnun. Upalungaiyaut ilauyuq

Munagiyaunginaqluni Pihimayauyughaq Pitquyauyuq: Apighuiyit pitquyait tamna iliyauyuq nutagaq munagiyaunginaqluni hapkunanga Aluapkaiyinin ukiunganun 16min, hamungalu 19nik ukiulgit inulgamiit angiqat uvaluuniin pitquyauyuq apighuiyinit. Apighuiyit piyaqtut naunaiyaqniaqtait pitquyauyut hivituniit uvalu qanuginiitigut apighuiyit ihumagigumitku piyaqat imaatun maliguagahaqaqlutik haniani nutaqap takuyaangani angayuqaani.

Qanugiliniatigut Uuktuut: Inulgamiit nutaganilihaaqtut. Angayuqaat ihumamikkut ayuqhautilgit, uvalu ayughaliqhutik pilugit ihagiagiayainik nutaqami. Ilaita ikayugahigitait, kihimi ihumaalugiyait angayuqaat' ayuqhavyakmata munagidjutait nutaqamut. Ilaita hivayaqtait CSSWtkut uvalu apighibluk ikayuutighainik naunaiyaqhugu hivituyumik upalungaiyautghainik nutaqamut. Aipagiik ihumayuq, ilamingnilu, nutaqaq hivituyumik munagiyaunginaqtughaq hapkunanga Aulapkaiyimin. Ilangita munagiliqtaa nutagaq uvalu talvanga, nutagaq tiguaqtayuq ilamingnin.

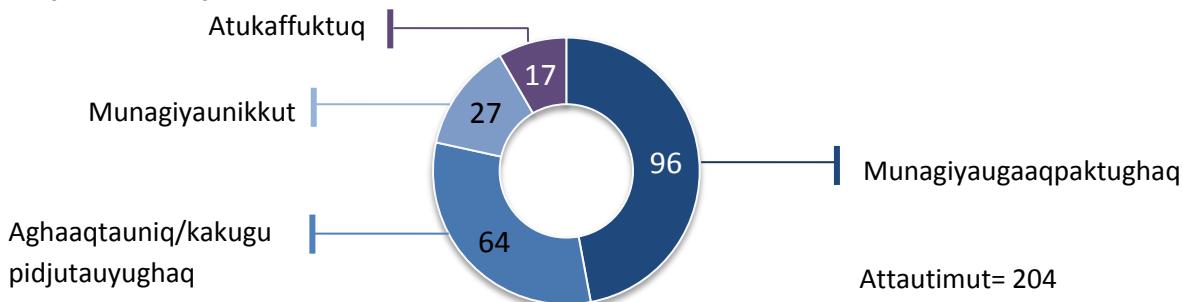
Titirauyaqhimayuq 3B ataani naunaiyaqhimayuq atugahat tautungnaqtut humi CSSWtkut naunaiyautait ihumaliugutaitlu nutagaq ihagiahuktuq munagiyafulni. Tautuktitiyuq humi piyaqniq, ilagiit havaqatigiyaaqtait hapkua Nutaqqat Ilagiiktunullu Ikayuutingitnun haffumuuna Upalungaiyautikkut Munaginikkut Angigutmik apighuiyutkunungauhimaitumik.

Titirauyaqhimayuq 3B: Nutaqanik Munaqnigagun havauhia tamna nutagaq ihagiahuktuq munagiyafuluni.

Uvanga Qiqaiyarvia 31, 2016, piqaqtuq 204 nutaqat inulgamiitlu ataani Apighuiyit Pitquhimayait naunaiyaqhimayut qulaani. Titirauyaqhimayuq 5 ataani tunihiyuq piksamik qaffiuniit nutaqat inulgamiit tuniyauyut kivgaqtuutinik hapkunuuna Apighuiyitkut Pitquyainik, ilayuq qaffiuniit nutaqat nulgamiit ataani aghaaqtauyut/qakugu pidjutiginiaqtaat qanuginiit. . Aghaaqtauniq qakugu nutagaq munagipkaqtaulimaiqhuni angayuqaaminit. Kakugu pidjutiginiq naunaiyautaa Apighuiyit Pitquyait piliuqtauyuq agitilugu apighuivikmun qakugu, tahamani attauhiq pingahunik qanuginiinin Apighuiyut Pitquhimayait tuniyauniaqtut.

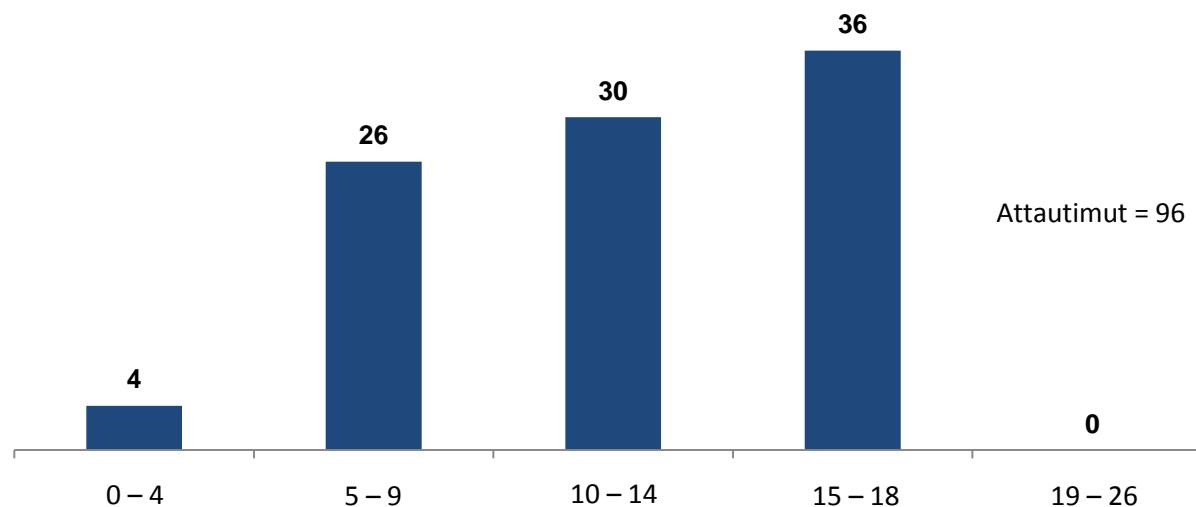
Titirauyaqhimayuq 5: Nutaqat inulgamiit Ikayuqtauyut Kivgaqtuqnikkut, haffumuuna Apighuiyinit, Qiqaiyarvia 31, 2016

Napavyaa(47 pusat) nutaqat inulgamiit kitut tuniyauuyut kicgaqtuutinik hapkunuuna Apighuiyitkunin Pitqtuyaayut tuniyauhimayut kivgaqtuutinik ataani Munagiyaugaaqpaktughat Pihimanikkut Pitquyauuyut (ilihimayaayuq Munagiyaugaaqpaktughaq). Titirauyaqhimayuq 6 ataani naunaiyaqhimayuq qaffiuniit nutaqat inulgamiit kitut ataani Munigiyauqqaqpaktughat Pihimanikkut Pitquyauuyut uvanga Qiqaiyarvia 31, 2016, amigaitqiat qaffiuniit inulgamiit munagiyaayut ukiungit qitqani 15 uvalu 18. Naunaiyautit tautuktitiyut piqangituq inulgamiqnik qitqani ukiungit 19 uvalu 26 ataani Munagiyaugaaqpaktughani. Maligahaq 51, *Maligahaq Ihuaqhaqtauyughaq haffuminga Nutaqqat Ilagiiktunullu Ikayuutingitnun Maligaa*, tamna atuliqtauyuq Ubluqtuhivia 2014mi, pipkaiyuq inulgamiqnik kitut pidjutigiyauuyut ataani Munagiyauginaqtughaq piyalilutik Hivituhiyumiqlugu Ikayuutaita Angigutait ukiuqaliqata 19mik.

Malikhugu naunaiyautini aipaa makpiqvia titiraqhimayuq, Havakviit havaktut piyaagnini nutaqat inulgamiit ataani Munagiyauginaqtughat ilamingniitaqtut, ilangini, uvalu/uvaluuniin nunalaami.

Titirauyaqhimayuq 6: Nutaqat inulgamiit uvani Munagiyauginaqtughani Nunvunmi, ukiungitigut, Qiqaiyarvia 31, 2016.

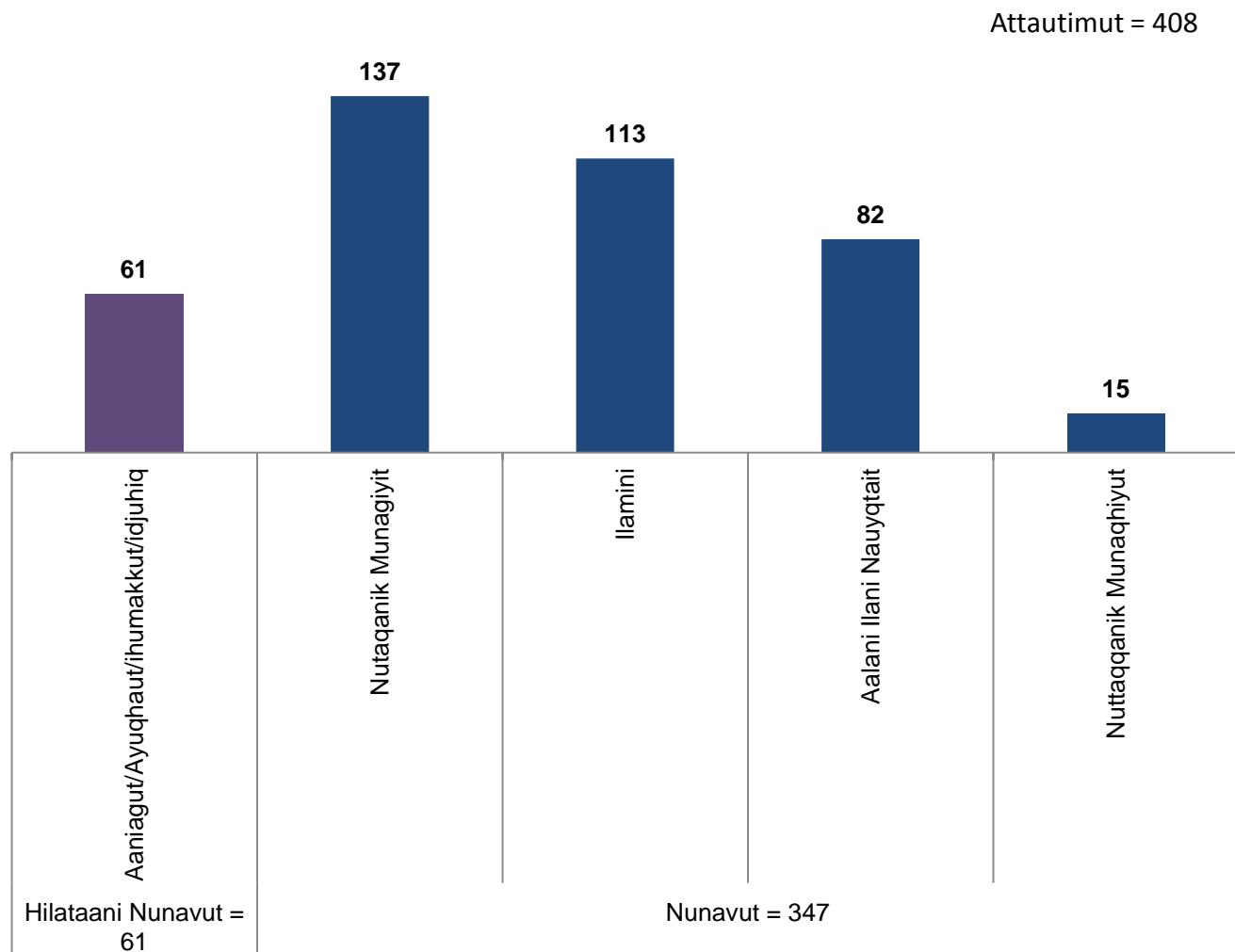
Humi nutaqat inugamiit T uniyauuyut Kivgaqtuutinik nunamingni

Nutaqqat Ilagiiktunullu Ikayuutingitnun havakvia ilitagiyait aghuuqnaqniit pihimalugit nutaqat munagiyaqqaqtut uvaluuniin ikayuqtauyughat hapkunanga ilamingnin uvalu nunalaamin. Humi piyaaqat, havakviup iliniaqtaat nutagaq munagiyaayughaq ilamingni munaqhiyuni, humi ilait ilauuyut munagiyaayit nutagaq, uvaluuniin maliguagutikkut munaqhiyuni aihimavingmingni, humi nunalaaq ilauyuq ilihimayaayuq nutaqamin munagiyaay nutagaq. Ayungnaqat, havavik qinihiniaqtuq munaqhiyughamik aihimavingmingni nutaqap nunaani.

Titirauyaqhimayuq 7 naunaiyaiyuq humi nutaqat tuniyauuyut kivgaqtuutinik uvanga Qiqaiyarvia 31, 2016. Tahapkunanga 408 nutaqat inulgamiit ikayuqtauyut Havavik, 347 (85 pusat) tuniyauuyut kivgaqtuutinik nunavunmi. Tamaavyaq napaa nutaqat inulgamiit tuniyauuyut kivgaqtuutinik nunavunmi (85 pusat) nauyuqtait ilatik uvaluuniin ilamingni. Taimaaluv Havavik atuquyaudjutiqaqhuni aaniqtailinikkut nutaqanut inulagamiqnuq qayagiayuuyut uvaluuniin ihagiahuktut aaniqtailinikkut, una *Nutaqqat Ilagiiktunullu Ikayuutingitnun Maligaa* pipkaiyuq amigaitunik havaqatigiikkut uvalu atuguminaqtumik havaqatigilugit ilagiit piyaangini nutaqat inulgamiit ikayuqtauyaangini ilamingni.

Naunaiyautit tautuknaqtut taimaa 61 nutaqat inulgamiit, uvaluuniin 15 pusat tamainin nutaqanin inulgamiit ikayuqtauyut hapkunanga Havaviknin, ikayuqtauyut kivgaqtuqnikkut hilanaani nunavut aalakiinik pidjutiqagamik ilauyuq aghut idjihitigut uvaluuniin ihumamikkut ayuqhautilgit, uvalu/uvaluuniin aaniaqnikkut ayuqhautitigut. Havakviup ilitagiyait aghuugutait havaklutik piyaqlugit atiit nutaqat inulgamiit kitut tuniyauyut kivgaqtuutinik hilataani nunavut, humiitkaluaqtilugit.

Titirauyaqhimayuq 7: Nutaqat inulgamiit Ikayuqtauyut Kivgaqtuqnikkut, Hilataani Nunavut, Qiqaiyarvia 31, 2016

Iluani-Nunavunnunamingni Munaqhiyut (inulgamiqaqvikmi)

Taimaa Titirauyqhimayuq 7mi naunaiyaiyuq, piqaqtuq 15 nutaqat inulgamiit nayuqtait inugamiqaqvikni nunavunmi. Inulgamiqaqviiut tunihiyut nauyghahainik uvalu ikayuqvighainik nutaqanut inulgamiqnunlu kitut ihagiahuktut angivalaaqat munaginia tuniyauyuq angayuqaaanit ilangininlu. Nunaiyautini ataani tautuknaqtut, Havakvia hapkua Ilagiiknun Kivgaqtuutit tuniyauyut \$3,615.03 uvani ukiungani 2015/16 hapkununga pingahunun inulgamiit nayugaani Nunauvnmi. Una manik pipkaiyuq nutaqanik inulgamiqnik itaangini nunavunmi ihagiayit atuqhugit.

Naunaitkutani 2: Nutaqanut Inulgamiqnunlu Inulgamiqaqviit, hapkunuuna Inulgamiqaqviinun, Qiqaiyarvia 31, 2016.

Atia Igluqpaup	Nayugaa:	Igliglit	Maniqautit Tuniyauyut 15/16
Naja Isabelle Home	Igluligaaryuk	10	\$2,231,775.03
Illagiitugut Inulgamiqaqvik	Iqlungni	6	\$584,331
4-D North (Atlantic Youth Services)	Iqaluktuutiaq	6	\$798,948
Attautimut		22	\$3,615,054.03

Hilataani Nunavut Nunamingni Munaqhiyut

Hilataani-nunavut nunamingni-munaqhiyut piyaqaqtut hapkununga nutaqanut inulgamiqnun kitut ihagiahuktut piyaangini ayuqhautitigut kivgaqtuutinik imatun nutaqanut ihumaliqiyii uvalu ihumaliqiyiitkut uvalu idjuhiitigut ayuittiaqhimayut, uvalu/uvaluuniin ayuqhautigihimayamingnun uvalu ipigalaiqnikkut ayuittiaqhimayut. Hapkua kivgaqtuutit piyagiaqaqtut uqautigilugit kahagaqnikkut uvaluuniin nuliqinikkut ayughaqtitiyut uvaluuniin ihumamikkut ayuqhautilgit; ayungnaqtunik ihumaitigut aaniagutinik uvalu ayungnaqpalaamik idjuhilgit; uvalu/uvaluuniin aaniaqnikkut ayuqhautilgit imaatun tangaqtuqhimayunit Illumiangutillugit Inuhiqluktut.

Havavik piqaqtut kivgaqtuqnikkut uqaqvighanik havavikni (imaatun Nutaqanut munaqhiviknun, munagiyaughat iglumingni, munaqhikunlu) uvani Albertami, Manitobami, Saskatchewanmi uvalu Ontario. ialized care homes, medical facilities) in Alberta, Manitoba, Saskatchewan and Ontario. Piyaagnini ihuaqtumik qungiaqniqmum hapkua munaqhiviit uvalu inungnun' nutaqtauyut, Havavik iniqtihugit naunaiyaqpiaghimayumik ihivgiugutinik tamainik hilataani nunavut iglumingni munaqhiviinik pihimayunik ukiungatigut pihimayut. Imaalu, CSSWtkut inuuit igluini nunalaani munagiyait inuit, qanuginiit uvalu inuuhiitigut haffumuuna pulaaqhugit uvalu tatqiqhiut hitamangugaangat ihivgiuqhugit attautit munagidjutikkut upalungaiyautait.

Aulaqtitingagit nutaqat inulgamiit hilataanut nunavun, Hivungani -Humungautighaanut Ihivgiuqhiyut Katimayiit (PPRC) katiqatigiyait havaktut uvalu tigumidjutilgit uqautigilugu munagidjutighaatigut qanuq nutaqanut inulgamiqnun kitut ihagiahuktut ilahimayunik ikayuvtighanik. Hapkua PPRCtkut ilaqaqtut Havakvia Ilagiiknun Kivgaqtuutit' havaktiinik, aalat havaktut kivgaqtuqnikkut havaktut (imaatun Ihumakkut havaktit, Ilihiqaqvikni uquaudjit, Piliihimat), uvalu ilauyut ilagiit humi piyaqaqtut. Hapkua PPRCtkut munaqhiyut piyaagnini tamaita qanugiliugutigahat ihumagiyauyut hivungani nutaqanut hilataanungauyut nunvunmin. AtuqtiluguFY 2015/16, 72 PPRC katimadjutait ihivgiutauvaktut.

AALAT HUMI KIVGAQ TUUTIT ATAANI NUTAQAT ILAGIIT KIVGAQ TUQTUT

Iningniqnik Ikayuutit uvla Nunamingni Munaqhiyut

Uvanga Qiqaiyaria 31, 2016, Havakvia Ilagiiknun Kivgaqtuutit ikayuqtut 218nik iningniqnik. Tahapkunanga iningniqnin, 91 tuniyauyt kivgaqtuutinik nunavunmi. Imaituq kivgaqtuut ilauyuq ublumin-ubluqmun ikayuutikkut tuniyauyt hapkunanga CSSWtkunin iningniqni uvalu/uvlauuni ilamingnik, ilauyuq kihimi kikliqangituq: uqaudjinikkut, tadjakaffuq munagiyauyt, iglumingni ikayuqtauyut, uvalu/uvaluuni immiqnikkut mamitiqtut. Havavik tunihiblunilu maniknik iningniqnun munaqhiyunun iglumingni ikayuqtauvikni nunavunmi uvalu hilataani nunavut.

Nunavunmi nunamingni munaqhiyut

Nunavunmi nunamingni munaqhiyut ilauyt inulgamiqaqviit, ikayuqtauyut iglumingni, uvla ahiagut ilagiit munaqhiyut iglumingni. Ahiagut ilagiit munaqhiyut pipkaiyut iningnigit, kitut avatqumayut 19 uvalu tuniyauyt ikayuutinik Havaviknin ikayuutinik ataani *Munaqtiuniqmik uvalu Maliktakhanginniklu Maligaq*, tahamaniiitangani nunamini ilamini aulaqtihimaitumik hilataanun nunavut.

Naunaitkutaq 3 ataani tautungnaqtuq nunamingni munaqhiyut munaqhiviit uvani Nunavunmi tuniyauyt manikmik haffumanga Havakvia Ilagiiknun Kivgaqtuutit. Iningnigit itut nunamingni munaqhivikni piyaqqtut ihuaqtumik ikayuutinik uvalu upautilutiklu nunalaat uvalu piquhikkut hulidjutinik.

Nuanaitkutaq 3: Iningnigit Nunamingni Munaqhivitt Nunavunmi, Qiqaiyria 31, 2016

Atia Igluqpaup	Igliglit	Maniqautit Tuniyauyt 15/16
Naja Isabelle Home (Igluligaaryuk)	10	\$2,231,775.03
Ivik Iningnigit Munaqhiviaq (Iqalungni)	8	\$590,358
Kaniqliniq Iningnigit Munaqhivia	7	\$804,366.64
Haamlat Knagiqliniqmi Ikayuqtauyut Inmikkut Inuuyut (Akngiqliniq)	8	\$605,941.30
Aalat Ilagiit Munaqhiviit (Alakiit nunalaat)	6	Nutaqanik munaginikkut akiliqtauyutFoster-care per- diems paid

Hilataani Nunavut Nunamingni Munaqhiyut

Uvanga Qiqaiyaria 31, 2016, Havavik ikayuqtut 127nik iningniqnik hilataani nunavut munaqhivikni, munaqhiqaqvikni, uvalu munagiyauqtaqtughanik. Takulugu naunaitkut ataani, amigaitqiat napaa (58pusat) iningnigit Havavkiup ikayuqtait tuniyauyt kivgaqtuutinik hilataani nunavut. Taimaali Nunavut piqanginami angiyunik munaqhiviknik, Havavik ikayuqtauvaktut hilataani nunavunmi nunamingni munaqhivikni piyaangini ihagiagiyait Nunavunmiun kitut ihagiahuktut munagiyauqtaqtughat, aulahimaqtautumik munaqhiliqiyut, mamitiinikkut ihumamikkut, uvaluuni ihumamitigun aanniarutiqaliqtun kivgaqtuutait. Havavik havlaiqtu ikiliyumiqlugit iningnigit aulaqtitauyut hilataanu nunavut tahapkunuuna himautighanut ilamingnik munagiyauqtaqtughat igluini.

Titirauyaqhimayuq 8: Iningnigit Munagiyauyut Kivgaqtuutikkut Hilataani Nunavut, Qiqaiyrvia 31, 2016

Iningnigit Munaqhiviit

Havakviup tunihiyut maniknik hapkununga pingahunut Iningnigit Munaqhiviinun Nunavunmi. Atuqtilugu FY 2015/16, Havavik ikayuqtut attatutimut 28nik ingniqnik tahamani Iningnigit Munahiviini. Nauniatkutaq 4 aipaani makpiqniani titirauyaqhimayuq Havakviup maniliqtuiyut hapkununga pingahunut Iningniqnik Munaqhiviknik.

Nuanaitkutaq 4: Iningnigit Nunamingni Munaqhivitt Nunavunmi, Qiqaiyrvia 31, 2016

Atia Igluqpaup	Igligit	Maniqautit Tuniyauyt 15/16
Pimakslirvik Corporation – Arviani Iningniknik Munaqhivik	8	\$926,541.64
Qamanituaqmi Hospice Society	8	\$1,065,380.60
Iqalungni Iningniqnik Munaqhivik	8	\$1,045,000
Attautimut	24	\$3,036,922.24

Havakvia Ilagiiknun Kivgaqtuutit havaqatigiyait qanitumik hapkua Munarhiliqiyikkut ihuaqhaibluktiq tahapkununga hilataani nunavut munagiyaangini Iningnigit kitut, pidjutiqaliqtut ayungnaqtunik munaginikkut ihagiahuktut, munagiyaulimaqtut nunavunmi pingahuni Iningnigit Munaqhiviini. Humi Inginnigit tuniayuyut Munaqtighainik Kivgaqtuutinik ataani Havakvia Ilagiiknun Kivgaqtuutit, Nutaqat uvalu Ilagiit Kivgaqtuutik havakvia aulahimaaqniaqtuq tunihilituk hapkununga inungnun uvalu ilamingnun.

Munaqhinnikkut Kivgaqtuutit

Ataani *Munaqhinnikkut Kivgaqtuutit Maligaq*, Nunavut Apighiliqiyiit tikkuaqtaaqtut munaqhiyughamik quyaginaq attautinut kitut pilimaiqtut ihumaliuqnikkut pittiaqhugit aaniagutikkut munagiyauyut, inmi munaqhinnikkut, uvaluuniin maniliqinikkut. Ilagiit ilauuyut, ilanat, uvaluuniin aalat iningnigit ihumalluktut inuuhiitigut tukhiutinik pihimayunik uuktuqtaaqtut apighuiyinut haffuminga Munaqtighainik Pitquyauyunik. Ilagiit ilauuyut uvaluuniin aalat iningnigit munaqhiyumayut, apighuiyit tikkuaqhiniaqtut Nunalingnit Munaqhiyunun ikayuqlugit attautit.

Nunalingni Munaqtiuyuq

Nunalingnit Munaqhiyut tikkuaqtauyut hapkunanga Kavamatkunin NUnavunmi ataani haffuma *Munaqhinikkut Maligaq*. Nunalingnit Munaqhiyut nauygaa hamani Havakvia Ilagiiknun Kivgaqtuutit uvalu munaqhiyut munagibluginit Munaginikkut Kivgaqtuutinik, ilauyt ihivgiuhugit munaginikkut uuktuutit uvalu titirqat tuniyautingait apighuiyinut.

Uavni Qiqaiyarvia 31, 2016, Nunalingni Munaginikkut munaqhiyut hapkuninga 236 aulayut tutquqviit. Imaalu, Nunalingni Munahiyut tuniyauyt, naunaitkutaa, saivat nutaat titiqidjutit tatqiqhiutmi. Angiyuq pusatinga hapkua titirqidjutait pihimayut attautinut kitut ilauyt iningninguliqtut inuqangniqnin uvani Nunavunmi, nigiuktauyuq amigaiqyuumiluni angiyumik avatqumayuni 15ni ukiuni. Taimaaluu, Havakvia Ilagiiknun Kivgaqtuutit nigiuktut amgaitutlu ikayuqtaghat haffumunga Nunalingni Munaginikkut aulahimaqniaqtuq amigaiyuumiluni inutquaqpaliayun inuqangnigit nigiuktauyut amigaiqyuumilutik aghut avatqumayumi 15nik ukiuni.¹

Naunaitkutaq ataani titiraqhimiayuq qaffiuniit attautit ikayuqtauyut Munaginikkut Kivgaqtuutinik.

Nuanaitkutaq 5:Inuit ataani Munaginikkut uvani Nunavunmi, Qiqaiyarvia 31, 2016

Qanuqgitakhaa	2014/15	2015/16
Inuit ataani Munagiyauyt	123	180
Nutaat Titirqidjutauyt Munaginiqmum	25	47
Nutaat Munaginikkut Pitquyauyt	23	9
Attautimut	171	236

Naunitkutaq 5 uvani kingungani makpiqniup titiraqhimiayuq angiyumik amigaiqyumiqtut qaffiuniit inuit ataani Munaginikkut hamanga FY 2014/15 hamunga 2015/16. Una amigaiyuuminiq atayuq anginighaqmik ilauyuq hapkununga Havakviup aghuugutaa uqautigilugu inungnun ilihimayaghait hapkua Munaginikkut Kivgaqtuutiikkut. Una pidjutauyuq amigaiyumiut titirqidjutait hilataani Havakvia Ilagiiknun Kivgaqtuutit. Imaalu, naunaitkuti tautuktitiyut ikiliyuumiqhutik qaffiuniit nutaat Munaginikkut Pitquyauyt haffumanu FY 2015/16. Munaginikkut Pitquyauyt nutqaqtiaulapkaktut apighuiyinit uvani FY 2015/16 uqautigiyamaa aalanguqtinqiit havauhiit titirqidjutait Munaginikkut Pitquyauyt. Hapkua pitquyauyt tutquqtauniaqtut uvani FY 2016/17.

Tiguaqnikkut Kivgaqtuutit

Ataani *Tiguaqnikkut Maligaq*, Nutaqqat Ilagiiktunullu Ikayuutingitnun munaqhiyut havaviknin uvalu inmikkut tiguaqniq Nunavunmi. Nutaqqat Ilagiiktunullu Ikayuutingitnun havakvia tunihiyutlut ikayuutinik haffumunga piquhikkut Tiguaqnikkut Kamisinat ataani *Nunaqaqatunut Pitquhikkut Tugaqniq Ilitagiyauyuq Maligaq* (ACARA). Titirauyaqhimiayuq 9 naunaiyaqhimiayuq aalakiinik tiguaqnikkut Nunavunmi.

¹ Titiraqhimiayut pidjutigibluginit uvani 2011 Kihiqtaitutini, [iqaqtuq 1060 attatutit ukiungit 65 avatqutuluuniin Nunavunmi, uvalu 5,350 attatutit qitqani ukiungit 45-64 (According to the 2011 Census, there were 1,060 individuals aged 65 and older in Nunavut, and 5,350 individuals between the ages of 45-64 (Nunavut Havaktit Kititiyit , 2012). Itquqniagutauyuq haffumunga 2030 attautit ukiungit 65 avatqumayutlu amigaiyuuminiaqtut imaa3,292 (Naunaiyautit upalungaiyait Nunavut Havaktit Kititiyit, Ubluirvia, 2014, tuniyauyuq uvani "Aulahimaatuq Munaginiq Nunavunmi 2015min hamunga 2035mun",2015).

Titirauyaqhimayuq 9: Qanuginiit Tiguaqnikkut Nunavunmi

Munagiayuuq hapkunanga *Nunaqaqqaarhimayut Qangaraaluknitatut Pitquhingit Tiguaqniqmut Ilitariyayut Maligaq*, uvalu maligatigut titiraqhimayuq hilataani apighuivikmin ikayuqtaublutik hapkunanga tikkuaqtauhimayumit Pitquhikkut Tiguaqnikkut Kamisinamit. Havavik pidjutiqangituq pitquhikkut tiguaqniqmik.

Ihuaqhaqtauhimayuq qitqani angayuqaanganit uvalu tiguagahuaqtunit angayuqaanit. Tiguaqgutit pihimayughat atuqlugit uvnai *Tiguaqnikkut Maligaq*. CSSWtkut munaqhiyut uuktuutinik hapkununga inmikkut tiguaqtitiniq tiguaqtaunahuaqqat uvalu havaktut hiamitailiblugit piumayait tamajngnik tiguaqnikkut pihumayuq (imaaatun, ihuinaagutikkut qiniqhianiq, iglumingni qanuginiit)

Nutagaq tiguaqtauyuq pihumayuq munagiyaunginaqluni hapkunanga Aulapkaiyimity hapkunanga Nutaqat & Ilagiit Kivgaktuutit hapkunuuna apighuiyikkut pitquyauhimayut. CSSWtkut munaqhiyut havakviktigut tiguaqniq uvalu humili pihimayut, naunaiyaqlugit ilait uvalu nunalaani ilauyt hivuliuniaqtut piuyaughat nutaqanut ihagiahuktut aihimavighainik.

Naunaitkut 6 ataani tunihiyuq piksamik qaffiuniit nutaqat tiguaqtauyut Nunavunmi haffumunga FY 2015/16, aviktughimayutigut uvalu qanugitut tiguagutit. Naunaitkutani tautuknaqtuq amigaitut nutaqat tiguaqtauyut ataani ACARA. Taimaali Havavik pidjutiqangituni Pitquhikkut Tiguaqniqmik havauhianik, Havavik munaqhiyuq uaputidjutighaniq, ayuqhaniqmik, uvalu akiliqtuiyunik Tiguaqnikkut Kamisinat. Uvanga Qiqaiyarvia 31, 2016, piqaqtuq 28 Pitquhikkut Tiguaqniq Kamisinat tamaini nunavunmi.

Naunaitkutaq 6: Nutaqat tiguaqtauyut uvani Nunavunmi, aviktughimayutigut. FY 2015/16

Avikturvik	Inmikkut	Havakviitigut	Pitquhikkut
Kivalliq	2	1	68
Qiqiqtaaluk (pihimangituq Iqaluit)	10	4	41
Iqlungni	6	3	26
Kitikmeoni	1	1	21
Attautimut	19	9	156

Qatangutigiiktut Aanniqtailitjuliqinirmun

Havakvia Ilagiikkut Kivgaqtuqniq havaktut uqautigilugu ilagiikkut ningauniq uvani nunavunmi havaqatigiblujit aalat Havakviit aulapkaidjutiliuqhutik Kavamatkut Nunavunmi kiudjutait haffumunga ilagiikkut ningaqnikkut, uvalu havaqatigiblujit Kavamatuqqat, Avktuniini, uvalu Aviktughimayuni katimadjutiini ayuqhautit pihimayut ilagiikkut ningaqnikkut. Aghuuqnatqiaq, Havavik munaqhiyuq tunihiblutik nunalaap-anginiinik ikayuutinik tahapkununga atuqtunik ilagiikkut ningaqnikkut.

Havakvia Ilagiikkut Kivgaqtuqniq tunihiyt maniknik talimanun Ikagiitigut Ningaqnikkut Qimaaviknik uvani Nunavunmi, uvalu tunihiblutik qagitauyakkut uvalu inuktigut ayuiqhaqniqmik havaktinut qimaavikni. Ilagiit Ningaqnikkut Qimaaviit tunihiyt qayangnautigyaat angnat nutaqatlu qiniqhiayut 24nik ikaangninik qilamik munaginikkut, ayuqhautikkut hatumiaqnikkut, uvalu ikayuutikkut kivgaqtuqnikkut. Imaalu, CSSWtkut tunihiyt ilagiikkut ningaqnikkut hatumiaqnikkut kivgaqtuutmik nunalaani ilauyut attautit uvalu inuit uqaudjinikkut, titirqidjutinik aalanun kivgaqtugvighainut, uvalu tingmidjtighainik qayangnaqtunut nayugahainut. Naunaitkut 7 ataani naunaiyaqhimayuq maniliqtuinikkut Havakvia Ilagiikkut Kivgaqtuqniq tunihiyuq harkununga Ilagiikkut Ningaqnikkut Qimaaviit. Haffumunga FY 2015/16, Havavik nakuuyumik piyut ilauyumik manikmik haffumunga Ilagiikkut Ningaqnikkut Qimaavikinun. Attatutimut mangit tuniayayut ankituqyuumiyut hamanga \$2,412,074 uvani FY 2015/16 hamunga \$2,640,000 uvani FY 2016/17.

Naunaitkut7: Ilagiikkut Ningaqnikkut Qimaaviit Nunavunmi

Atia Igluqpaup	Nayugaa:	Igligit	Maniqautit Tuniyauyt 15/16
Kataujaq Katimayiit Qayangnatumik Qimaavikhanik	Kangiqliniq	10	\$302,428
Iqaluit, Qimavvik Qimaavia	Kugaaruk	12	\$309,049
Kugluktuk Qimavvik Qimaavia	Kugluktuk	12	\$309,049
Qimaavik	Apex (Iqalungni)	21	\$1,222,484
St. Michael's Qimavvik	Iqaluktuuttiaq	6	\$269,064
Attautimut		61	\$2,412,074

Atuqtilugu FY 2015/16, piqaqtuq attautimut 593 titirqidjutauuyut haffumunga Ilagiikkut Ningaqqikkuq Qivaaviknun. 319 (5pusat) hapkua titiqidjutauuyut nutaqat qiniqhiayut aaniqtailiniqmun maamatiklu. Una naunaitkutauyuq ihagiahukniq angikliyumiqlugu pittailinikkut pihimayunik kivgaqtuitighanik hamani nunalaani uvalu ikayutighanik nutaqanut inulgamiqnunlu kitut atuqtut ilagiitigut ningaqqiitmik.

Titirauyaqhimiayuq 10: Attautimut Inuit Itiqtitauuyut Hapkununga Ilagiitigut Ningaqqikkuq Qimaaviknun ukiungani 2015/16

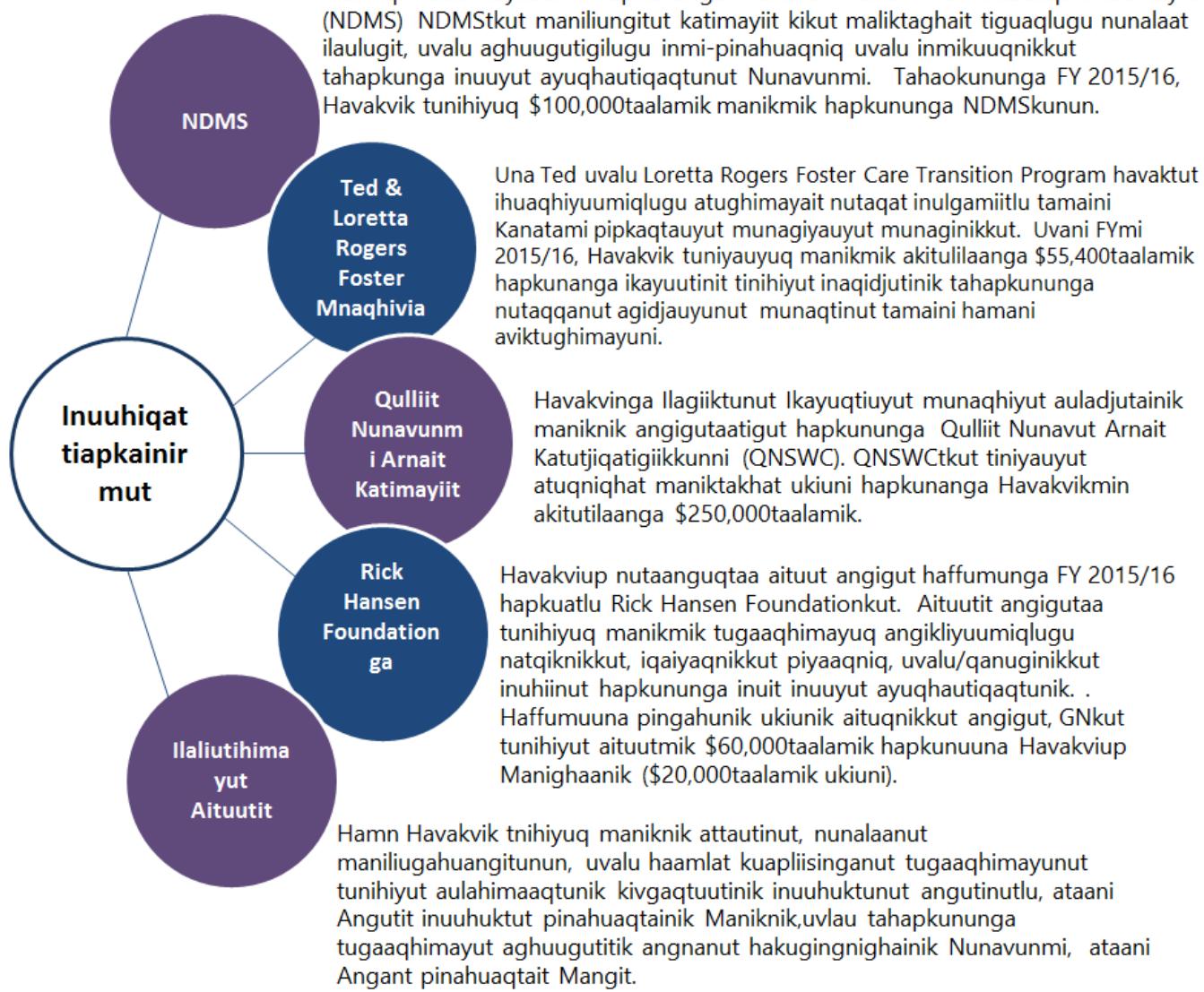

Inuuhiqattiapkainirmut

Havakvia Ilagiikkut Kivgaqtuqniq tunihiyut maniknik kitunut nunalaani ktimayiinun tamainun Nunavunmi havaktut ihuaqhinahuaqhugit inuuhiit Nunavunmiun.

Naunaitkut 11 ataani tunihiyuq ihivgiuffaagutinik hapkuninga Havakvia Ilagiikkut Kivgaqtuqniq' aituutikkut angigutit uvalu mangit, ataani Nutaqanut uvalu Ilagiikkut Kivgaqtuqniq' aituutikkut havakviat, tahapkua ikayuqtut katimayiinik uvalu nunalaanik ikayuqhugit aalakiit aghuugutit tamaini nunavunmi.

Titirauyaqhimayuq 11: Inuuhiqattiapkainirmut inuuhiqaqtinahauqtut hakununga Nutaqqanut Ilagiiknun Ikayuutit

ILITTANGNAQTUT PIVAGAIT HAMANGA 2015/16 16

Hakugihiyumiqtuq Kivgaqtuqnikkut Qanuginia

Havakvia Ilagiikkut Kivgaqtuqniq tutuquqhiyut manikmik ilauyughanik hivungani havaktughanik FY 2016/17, angiliyuumiqhugu Havakviup havauhighaa ikayugiangini nutaqat, iningnigit, uvalu ilagiit tamaini Nunavunmi. Manighat malguknik ilauyughanik havaktughangnik tutquqtauyuq haffumunga Iqalungnun Havakvianun FY 2016/17, kitut hapkua Havakviup hivungani ikayuqtuq havakvikmi tunihiyuq ikayutighaanik Nunavunmiun nunaqaqtut uvaluuniin talvaniikaffuktut Iqalungni. Imaalu, Havavik tutquqhiyut maniknik hapkua akighainik saivat Ilagiitigut Ikayuutikkut Havaktit kitkut tunihiyughat kivgaqtuutinik tugaahimayumik pittailinikkut uvalu nunalaat ilauqatigiiknikkut. Havaaghaq pipkainiaqtut Havavikmun ilautitiyaangat Inuit hivulliurutit upiriyauyt uvalu Inuktitud uqauhikkut kivgaqtuutit hulidjutighainik tunihiyaaangini, uqautigilugu havakpalaaqniiitgut uvalu havaktughaqhiunikkut ihumaluutit, uvlau ikayuqlugit CSSWtkut pittailinikkut-pihimayunik kivgaqtuutit. Amigaiyuuminiq hivungani havaktut uvalu piliuqniq haffuminga Ikagiitigut Ikayutighatigut Havakti havaaghat pidjutauyut amigaituni pitquyauyuni uvani Maniliqinikkut Ihivgiuqtia 2014 *Kinguani Uniudjutit haffumunga Nutaaqqat Ilagiiktunullu Ikayuutingitnun Nunavunmi*, ilauyuq amigaiyuumilugit Iqalungni Havavikni uqautigyaangani maliguagahatigut atugahanik uvalu havakpalaaqnikkut ayuqhautit, uvalu aulayumik ilauqatigiiklugit nunalaat pihimayaangini ilagiit nutaqatlu qayangnaqtumik.

Ihuaqhivalianiq mighaanun Nutaaqqat Ilagiiktunullu Ikayuutingitnun pidjutaitigut Munagidjutighainik Havauhighaq.

Uvani FY 2015/16, Havakvia Ilagiikkut Kivgaqtuqniq tutuquqhiyut manikmik haffumunga qagitauyakkut havauhighainik munagninikkut havauhighaq. Havakhutik qagitauyakkut munagidjutinik pitquyauyuq Maniliqinikkut Ihivgiuqtia 2014mi uvalu 2014mi uniudjutini, piyaagini qilamik uvalu ihuaqtumik katitiginikkut uvalu piqatigiigiangnini kangiqhidjutinik mighaagun nutaqat munagidjutaitigut. Tadjamin Havavikvia Ilagiikkut Kivgaqtuqniq munaginikkut naunaiqhimdjutit pidjutilgit tahapkunungainaq kikliqaqtumik nutaaqtigut-pihimayut naunaiyautit, uvalu pihimangitut kangiqhidjutinik qanuginiinik munaqtauyunun uvlau maliguagahainik. Nutaaq havautighaq pipkainiaqtuq CSSWtkunun titiragiangini titiqidjutauyughat, ihivgiuqtauyughat, kivgaqtuutikkut upalungaiyautit, uvalu munaginikkut naunaiyautit. Una pipkainiaqtuq angiliyuumiqlugu maliktakhanut angitqiyamik tautungnaqtunut, upalungaiyautinut uvalu auladjutighainik havakviup.

Havavik aulahimaaqtuq mighaanun atugahualiqnikkut munagidjutit uvalu nigiuktut auladjutighaa aulaqtitaununi nuguliqat FY 2018/19.

Ihvigliuqtaublutik uvalu ihuaqhaqtaublutik Ayuiqhadhutikkut Ikayuutit havaktinun.

Nutaqanut uvalu Ilagiiknun Kivgaqtuutikkut havavikvia ihuaqhaqtaat ayuiqhadjutighat auladjutighaa hapkununga CSSWtkut ihuaqtumik ikayuutighait uvalu ihuaqhiyuumikhugu havauhighait havagiangini havaqatigilugit attautit ilagiitlu. Ihuaqhaqhimayuq atugahaq atuqtauliqniaqtuq qaiyumi ayuiqhatighani hamani FY 2016/17. Qaaffit tatqiqhiutini hivayautikkut katimavaktut uqautigiblugu kitut imaatin tiguaqnikkut, mungagidjutikkut, havaqatigiiknikkut ilagiit, uvalu Iningnikkut ayuqhaqtityunun. Nutaqanut uvalu Ilagiiknun Kivgaqtuutikkut havaktiit aulahimaaqtut qagitauyakkut ayuiqhaqtut, ilait kitut Nunavunmut-pihimayut (imaatin Itquumanikkut Nutaanguqtiriniqlu Kamisingit). Hamanga Qitiqauyaqvia 2015 hamunga Qiqaiyarvia 2016, havaktit ilauvaktut avatqumayumik 213 ayuiqhaudjikkut.

HIVUVVATIAMI MALIKTAUYUGHAT

Hiaviutiplugit Angutit inuhuktut Ikayuutighainik

Havakvia Nutaqanut uvalu llagiiknun Kivgaqtutikkut munaginiaqtaat katimadjutit uvani Iqalungni Tattiaqnaqvia 2016 tahapkualu tigumidjutilgit kitut tunihiyut ikayuutinik auladjutighaniklu harkununga angutinut inuuhuktunutlu. Katimadjut tunihiniaqtuq havavikmun piyaghanik ihuqtumik kangiqhidjutinik aghuuqnaqtunik ihuiguutinik uvalu ayuqhautinik angutit inuuhuktutlu atuqtainik, uvlau naunaiyaqlugit nakuutqiamik atugahanik havaklutik hivunganik ikayuutighanik. Havavik qiniqhiayut munagilugit ilaliutihimayut katimadjutit harkunani Kivalliqmi uvalu Kitikmeoni Aviktughimayuni. Katimadjutit kangiqhipkaqnaqtait Havavik qanuq nakuuyumik ikatuutighainik ihagiagiyainik nunalaanun-pihimayunik tigumidjutilgit tunihiyut ikayuutighanik angutinun inuuhuktunutlu, uvalu ikayuqhugu Havavik naunaiyaqlugit humit manighamingnik hamanga Angutit Inuuhuktutlu Pinahuagutinik Maniknik humut pidjutigiyauyughanik.

Ikayuqhugit Nunavunmi Inminiiqtainikkut Upidjutighaq Upalungaiyaut

Pihimabluq *Mahilingaihimanirmut*, Nunavutip attatuhiqmi upijutighaq upalungaiyaut haffumunga inminiiqtainikkut Nunavunmi FY 2016/17, Havagviangit Inuuhiriliqiyikkut aghuuqtut havaklutik naunaiyautikkut kangiqhidjutaitigut pinahuagutainik pittailinikkut, naunayaqlugu, uvalu kiulugit nutaqat nuliqinikkut pimaqlungniq. Kingunganun, Havavik havaktughamik piyut PY naunaiyaqlugit ukpiqnaqtut atugahat pittiaqnikkut haffumunga nutaqanut nuliqinikkut pimaqluknik pinahuagutaat, uvalu, havaklutik upalungaiyaqlutik qaiyumiq Aulapkaiyighamik, Pittailinikkut Ningaqnikkut Nutaqanut Inulgamiqnunlu, kitut munaginiaqtait aulapkaidjutait Havavkiup pinahuaqtait uqautiglugu nutaqanut nuliqinikkut pimaqluknikku nunavunmi. Nutaaq Aulapkaiyi havakniaqtuq ataani hapkua Nutaqanut uvalu llagiiknun Kivgaqtutikkut havaviani uvalu ikayuqlugu Havavik piyaangini pitquyauyut titiraqhimayut auladjutighaita upalungaiyautaini.

Ihuarhilugit Nunallaani Ilauniq

Havagviangit Inuuhiriliqiyikkut kaantraaktitaat Qaujigiartiit Aaniaqtailinikkut Ihivgiugutit Havavik (QHRC) tunihilutik hitamanik ayuqhautighanik hafumunga Inunnguiniq An'ngayuqqaat Ilihaidjutikhaanik. Ilihaidjutit tuniyauniaqtut aalakiinun harkununga CSSWtkunun uvalu nunallaani ktaimayiinun pitquyauhimayunun tunihilutik angayuqanguqnikkut ikayuutinun. Angayuqanguqnikkut ikayuut,pihimayuq ihagiahuktunut naunaiyaqhimayunun Nunavunmi, ilauyt Inuit pitquhiitigut nutaganiktiqnikkut, inuuhiqatiaqnikkut uqaudjiniq uvalu mamitiqtut ayuqhautiqyuamingnun. Imaalu, ilihaidjutit pidjutigiyauyut haffumanga Maniliqinikkut Ihivgiuqtimin pitquyauyut uvani 2014mi *Ihivgiugutaani Uniudjutit* ilaungmat pihimalugit angayuqanun pihimalugit nutaqat aaniqnaumit uvalu angiliyuumiqlugu nunalaat ilauqatigiiklutik uvalu havaktauhimayuq harkunagna ilauyt Iningnigit tunihilutik ilihaidjutinik. Tukhiqtauyut ublughait ayuqhaqnikkut aulayughat hamanga Hiktirvia 2016-Idjirurvia 2017.

Havaviklu maniniktauyut haffumunga nutaamik ayuqhajdutighamik harkununga CSSWtkunun kitut tugaaqhimayut angayuqanguqnikkut-nunallaani ilauqatigiikniq. Ayuqhaidjutit tugaaqhimaniaqtut ihuaqhiyuumiqlugu CSSWtkut kangiqhidjutainik nunallaani ilauqatigiikniq uvalu uqaudjiniq, uvalu ihuaqtumik havaqatigiiknikkut uvalu tuhaqaitigiiktinikkut. Auiiqaqniq aghuuqnaqtuq atugahaq abluqniq mighaanun nunalaat ilauqatigiiknikkut uvalu hakugikhiyuumiqlugu nunalaat tunihiyaangini qayangnautinik uvalu munagidjutighanik nutaqanut.

Imaalu, Havavik aulahimaqluni havaklutik mighaanun havaktighaqhiuqlutik saivanik llagiiknun Ikayuqtughanik Havaktighanik. Hapkua havaktit tunihiniaqtut ihuaqtumik kivgaqtutinik Nunavuniunun, ilauyuq ilagiikkut ningaqnikkut pittailinikkut ikayuutighamik, ikayuutighaq munaqhiyunik nutaqanik ilagiikniklu, ikayuqhutik

CSSWtunik uvalu nunalaanut ilauqatigiikkut. Taimaali Havavik atuqpaqtuq kinguvaqnikkut uvalu yuaqhautinik havaktughaqhiugangamik, Havavik alulaliqtuq havakhutik uqautigiblugu ayuqhaut piyaangani Havaviiit ikayuqpaliangini ilagiikkut uvalu nunalaanik ihuaqtumik havauhiqmik.

KINGULIQ

Una 2015/16 ukiumi uniuadjutikkut kivgaqtuqniq tautuktitiyuq qanuq Havagviangit Inuuhiriliqiyikkut ikayuqlutik havaqatigiikkut atuqlugu aaniqtailayaangini piyaulaaqtut uvalu qayagiayut nutaqat inulgamiitlu. Qaiyumi maniliqinikkut ukiuq piyaghaat Havakviup aulahimaaqlugu hakugighiyuumigutighaa havaqatigiikkut upautiniq nutaqanut aaniqtailinikkut, haffumuuna amigaiyuumilugu uvalu angiliyuumiqlugu una angayuqanguqnikkut nunalaanun ilauqatigiikniq. Angayuqaat uvalu nunalaat munaqhiyughaq aaniqtailiniqmum uvalu inuuhiqatiagiangini tamaita piyauyaaqtut Nunaunvimiun, taimaatin, Havavik aulahimaaqniaqtuq qiniqhialutik qanuq havaqatigiikkut angayuqaat uvalu ilagiit uvalu havaklutik ihuaqtumik iligiikkut nunalaani.

Naunaiyautit Kihiqtatuitini Katitiqhimayut

Kihiqtatuitit uvani ukiudjutini pihimayut tatqiqhiutini naittumik tuniyauhimayut hapkunanga hivungani havaktunin. Tamaita aghuugutit piliuqhimayut tunihiyaangini ihuaqtunik kangiqhidjutinik tahamaniingitpata havaktut qanuginiinun munagidjutinik havauhianik. Titiraqhimayuq qulaani, Havagviangit Inuuhiriliqiyikkut havaliqtut mighaanun iliugainikkut qanuginiinik munagidjutighanik havauhigainik kitut pidjutauniaqtut ihuaqpiatqumik kihiqtatuitit katitiqhimayut.